

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2023 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSO (del.) Robert Pelewicz
Protokolant:	Olga Wiktorowicz

po rozpoznaniu w sprawie detencjonowanego

J. K.

wniosku w przedmiocie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15, utrzymanego w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 16 lutego 2016 r., sygn. akt II AKz 4/16,

podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

### **postanawia:**

1/ odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15 - wobec jego oczywistej bezzasadności;

2/ zwolnić J. K. od kosztów sądowych za postępowanie o wznowienie postępowania karnego.

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15, Sąd Rejonowy w Tarnowie - w oparciu o treść art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 3 k.k. i w zw. z art. 31 § 1 k.k. - umorzył postępowanie karne przeciwko J. K. podejrzanemu o czynów z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 31 § 1 k.k., popełnione na szkodę B. O., K. G. i małoletniej H. G..

Postanowienie to zostało zaskarżone:

- osobistym zażaleniem podejrzanego J. K. (k. 207 akt II K 982/15), w którym skarżący ograniczył się do zaprezentowania przekonania, iż powinien kontynuować terapię w warunkach oddziału leczącego uzależnienia (k. 207 akt II K 982/15);

- zażaleniem obrońcy z urzędu podejrzanego J. K. (k. 207 akt II K 982/15), w którym skarżący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na niesprawiedliwym uznaniu, iż pokrzywdzone obawiały się przedmiotowych wypowiedzi, a nadto obrażę prawa materialnego, a to art. 190 § 1 k.k., polegającą na niesprawiedliwym uznaniu, iż przedmiotowe wypowiedzi stanowią groźby popełnienia przestępstw na ich szkodę pokrzywdzonych.

Postanowieniem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 27 lutego 2020 r., sygn. IV Kz 4/16, utrzymano w mocy postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15.

Pismem zatytułowanym „Wniosek” (data wpływu do Sądu Apelacyjnego – 24.08.2023.) J. K. zwrócił się o wznowienie postępowania karnego na podstawie art. 540 § 1 k.p.k., wskazując, iż „Sąd umorzył postępowanie karne błędnie przyjmując popełnienie przez mnie czynu karalnego.” (k. 4). W uzasadnieniu wniosku podał, że „Mając na uwadze treść art. 190 § 1 chcę zwrócić uwagę iż niemożliwością byłoby zrealizowanie tych rzekomych gróźb z racji tego że w danej chwili będąc w P. zdania przeze mnie formułowane a kierowane względem mojej siostry (pokrzywdzonej) miała na myśli (...) poprzez telepatię” (k. 4v).

### **Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:**

Wniosek o wznowienie postępowania jest oczywiście bezzasadny.

Wymaga w pierwszej kolejności wskazania, iż postępowanie wznowieniowe może zostać wszczęte jedynie w odniesieniu do „postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem” (art. 540 § 1 in principio k.p.k.). Do tej kategorii orzeczeń w ujęciu szerokim zaliczają się postępowania rozstrzygające prawomocnie w przedmiocie procesu, w tym w zakresie odpowiedzialności karnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że badanie w postępowaniu wznowieniowym wad prawnych orzeczenia wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. odnosi się również do rozstrzygnięć zapadłych w postępowaniu sądowym, które nie dotyczą kwestii odpowiedzialności karnej oskarżonego. Istotne jest, aby orzeczenie to powodowało trwale przekształcenie sytuacji prawnej osoby objętej tym postępowaniem, nawet jeżeli nie dotyczy ono głównego nurtu procesu (postanowienie SN z 14.06.2022., I KO 9/22, Legalis nr 2763676). To oznacza w realiach rozpoznawanej sprawy, że postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15, o umorzeniu postępowania karnego przeciwko podejrzanemu J. K. w oparciu o treść art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 3 k.k. i w zw. z art. 31 § 1 k.k., należy do kategorii takich orzeczeń, a więc możliwe jest zastosowanie w tego sprawie z jego wniosku przepisów o wznowieniu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem, w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 545 § 3 k.p.k., obowiązującego od dnia 1 lipca 2015 r., a wprowadzonego ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. poz. 1247), osobisty wniosek strony (w realiach sprawy wniosek J. K.) o wznowienie postępowania (tak jak i każde pismo procesowe inicjujące czynności procesowe) podlega, w sposób formalny, wstępnej kontroli w zakresie jego treści. W wypadku stwierdzenia, że treść wniosku świadczy o jego oczywistej bezzasadności, którą należy rozumieć jako nie dającą żadnych racjonalnych podstaw do merytorycznego badania warunków wznowienia, odmawia się jego przyjęcia z pominięciem procedury uzupełnienia jego braków formalnych.

W dalszej kolejności wskazać trzeba, że instytucja wznowienia postępowania należy do kręgu nadzwyczajnych środków zaskarżenia, których procesowe uruchomienie może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia w drodze wznowienia postępowania, zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k., art. 540b k.p.k., art. 542 § 3 k.p.k. Prawodawca nałożył przy tym na sąd wznowieniowy obowiązek kontrolowania wniosku z perspektywy tego, czy odwołuje się do wskazanych wyżej podstaw wznowieniowych już na pierwszym etapie tej kontroli. Przepis art. 545 § 3 k.p.k. stanowi bowiem, że sąd orzekając jednoosobowo, odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (czyli prokuratora, adwokata, radcy prawnego albo radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej), bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność. Na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do tego samego sądu orzekającego w składzie trzech sędziów.

Pod pojęciem „oczywistej bezzasadności wniosku” należy rozumieć (poza sytuacją wymienioną wprost w powołanym przepisie, a związaną ze swoistym stanem „rei iudicatae”) takie przypadki, w których w rzeczonym wniosku, jako przyczynę wznowienia postępowania wskazano okoliczność niemieszczącą się w ustawowych podstawach wznowienia postępowania, albo też w ogóle nie podano żadnych podstaw wznowienia. Oczywiście bezzasadny jest również wniosek, w którym co prawda formalnie odwołano się do wskazanej w kodeksie postępowania karnego podstawy

wznowieniowej, ale nie wyeksponowano konkretnych okoliczności przemawiających za wznowieniem postępowania. Ostatnio wymieniony przypadek zaktualizował się właśnie w przedmiotowej sprawie. J. K. ograniczył się bowiem do zakwestionowania swojego sprawstwa nie podając żadnych konkretnych okoliczności pozwalających na stwierdzenie, że określona (normatywnie uwarunkowana) podstawa rzeczywistości w tej sprawie wystąpiła. Dlatego treść złożonego wniosku – stanowiąca w istocie emanację osobistych odczuć i przekonań autora w sprawie toczącej się z jego udziałem – nie podważa zasadności kwestionowanego postanowienia o umorzeniu postępowania karnego wobec J. K. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 1 § 3 k.k. i w zw. z art. 31 § 1 k.k., przeciwko J. K. podejrzanemu o czynów z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i w zw. z art. 31 § 1 k.k., popełnionych na szkodę B. O., K. G. i małoletniej H. G.. Warto podkreślić w tym kontekście, że J. K. w zażaleniu na przedmiotowe postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowie z 29 grudnia 2015 r., sygn. akt II K 982/15, nie zakwestionował podstawy ustaleń faktycznych, co do jego sprawstwa, a jedynie ograniczył się do zaprezentowania przekonania, iż powinien kontynuować terapię w warunkach oddziały leczonego uzależnienia (k. 207 akt II K 982/15) i nie próbował nawet wykazać, aby Sąd Rejonowy w Tarnowie, wydając orzeczenie w sprawie II K 982/15, dopuścił się uchybień, które mogłyby mieć wpływ na słuszność decyzji o stwierdzeniu oczywistej bezzasadności wniosku skazanego. Samo subiektywne przekonanie wnioskodawcy, że orzekający w jego sprawie sąd był stronnicy, nie może być podstawą wznowienia postępowania zarówno na wniosek strony, jak też z urzędu.

W kontekście realiów rozpoznawanej sprawy, nie ulega przy tym wątpliwości, iż skuteczne zainicjowanie przez J. K. postępowania o wznowienie postępowania wymagało co do zasady złożenia wniosku sporządzonego i podpisanego przez adwokata lub radcę prawnego (art. 545 § 2 k.p.k.). Wnioskodawca, którego nie stać na ustanowienie obrońcy z wyboru dla dokonania takiej czynności może złożyć wniosek o przyznanie mu obrońcy z urzędu dla jej wykonania. Przypomnieć też należy w tym miejscu, że instytucja wznowienia postępowania jest wysoce sformalizowana w zakresie istnienia podstaw do złożenia wniosku o wznowienie postępowania karnego. W przypadku wniosków o wznowienie postępowania karnego, złożonych przez strony osobiście, ustawa procesowa umożliwia skierowanie wniosku na posiedzenie w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku (art. 545 § 3 k.p.k.), jeżeli wniosek nie jest oparty na ustawowej podstawie, albo gdy odwołuje się do okoliczności, które nie stanowią takiej podstawy.

W niniejszej sprawie złożony przez J. K. wniosek o wznowienie postępowanie sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem wskazuje jedynie na dwie kwestie.

Po pierwsze, wadliwe procedowanie Sądu Rejonowego w Tarnowie w prawomocnie zakończonym postępowaniu karnym, które, nawet jeżeli miało miejsce, nie odpowiada jakiegokolwiek podstawie wznowieniowej określonej w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k., ani – z uwagi na deklarowane uchybienie – nie może stanowić sygnalizacji do rozważenia wznowienia postępowania karnego z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k. w zw. z art. 9 § 2 k.p.k.).

Po drugie, wskazane w ostatnim piśmie J. K. okoliczności, z uwagi na ich enigmatyczność, albo potrzebę poszukiwania dowodów, także żadną miarą nie odpowiadają podstawom wznowieniowym propter nova. Należy przy tym podkreślić, że J. K. ani w swoich wystąpieniach procesowych w sprawie Sądu Rejonowego w Tarnowie, sygn. akt II K 982/15, ani we wniosku o wznowienie postępowania karnego, nie wskazał, aby miało istnieć jakieś nowe źródło dowodowe albo miałyby pojawić się jakieś nowe fakty i z jakiego źródła dowodowego miałyby wynikać. Postępowanie w przedmiocie wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania karnego jest zaś szczególnym postępowaniem, które ma prowadzić do wyeliminowania z obrotu prawomocnego orzeczenia w ramach postępowania karnego tylko w ściśle i wąsko określonych przypadkach. Ustawodawca nie zezwala bowiem na możliwość kontestowania prawomocnych orzeczeń z jakiegokolwiek powodu. Postępowanie to nie służy także ponownej weryfikacji poprawności wydanego już w sprawie prawomocnego orzeczenia. Wznowienie możliwe jest, z uwagi na podstawę propter nova, tylko wtedy, gdy strona wykaże istnienie nowych faktów lub nowych dowodów, które wskazywać mają m.in. na to, że skazany czynu nie popełnił. Przypomnieć w tym miejscu należy, że postępowanie wznowieniowe nie służy, na co wielokrotnie w swym orzecznictwie wskazywał już Sąd Najwyższy, poszukiwaniu nowych dowodów, a więc podejmowaniu czynności, które dopiero mają doprowadzić do zdobycia nowych dowodów czy też nowych faktów (postanowienie SN z 27.03.2023., II KO 15/23, Legalis nr 2936838). Przewidziana w art. 97 k.p.k. w zw. z art. 546 k.p.k. możliwość sprawdzenia

okoliczności faktycznych ma służyć jedynie potwierdzeniu twierdzeń stron zawartych we wniosku co do nowych faktów czy nowych dowodów, a nie ich poszukiwaniu.

Z tego też powodu, ewentualny obrońca z urzędu wyznaczony skazanemu w celu rozważenia sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania karnego nie miałby obowiązku poszukiwać dla skazanego nowych faktów czy dowodów. Skoro więc w podstawach wznowienia postępowania karnego nie mieści się kontestowanie ustaleń faktycznych czy też niewłaściwa ocena dowodów dokonana przez sądy orzekające w sprawie – a na tych właśnie elementach oparty jest wniosek J. K. o wznowienie postępowania karnego - to jego żądanie nie znajduje jakichkolwiek podstaw w zakresie wznowienia postępowania. I dlatego należało odmówić przyjęcia tego wniosku na podstawie art. 545 § 3 k.p.k., bez wzywania J. K. do usunięcia braków formalnych wniosku o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym orzeczeniem, a tym samym i inicjowania incydentalnej procedury o ustanowienie dla wnioskodawcy J. K. obrońcy z urzędu.

Z mocy art. 626 § 1 k.p.k. sąd w każdym orzeczeniu kończącym postępowanie, jest zobligowany do określenia kto, w jakiej części i w jakim zakresie ponosi koszty postępowania. W konsekwencji oczywiste jest, że takie rozstrzygnięcie jest integralną częścią postanowienia odmawiającego przyjęcia wniosku o wznowienie postępowanie sądowego zakończonego prawomocnym orzeczeniem - z uwagi jego oczywistą bezzasadność. Przepisy o kosztach przewidują w art. 626 § 1 k.p.k. obowiązek zamieszczenia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie określenia, kto je ponosi, zaś przepis art. 639 k.p.k. rozstrzyga, iż w razie oddalenia wniosku o wznowienie postępowania obowiązek pokrycia kosztów obciąża wnioskodawcę. Przy czym J. K. jako wnioskodawca powinien ponosić nie tylko opłatę, ale i wydatki wyłożone przez Skarb Państwa na koszty czynności wywołanych wnioskiem (postanowienie SA w Krakowie z 9.08.2011., II AKz 304/11, LEX nr 1099570).

Zauważyć jednak trzeba, iż pomimo braku wniosku J. K. o zwolnienie z kosztów sądowych postępowania wznowieniowego i pomimo obowiązku uiszczenia opłaty od wniosku o wznowienie postępowania, Sąd Apelacyjny z urzędu dostrzegł, że zachodzą przesłanki do zastosowania normatywu art. 624 § 1 k.p.k., gdyż J. K. od dawna przebywa w izolacji w ramach środka zabezpieczającego, nie ma żadnego majątku, ani też żadnych dochodów. W tej sytuacji realizacja przez niego obowiązku uiszczenia zarówno opłaty, jak i ryczałtu za doręczenia w ramach postępowania wznowieniowego, sprzeciwia się treści wskazanego wcześniej normatywu art. 624 § 1 k.p.k. Powyższa konstatacja implikowała rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim postanowienia o zwolnieniu J. K. z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych za postępowanie wznowieniowe.